

INTERNATIONAL
DEBAT & ANALYSERedaktør: Flemming Rose
flemming.rose@jp.dk

I samarbejde med

Bloomberg

The Washington Post

FP
Foreign Policy

Dansk Institut For Internationale Studier

Dansk Institut For Internationale Studier

Hvert 20. sekund dør et barn
af vandbårne sygdomme700 mio. mennesker lider af mangel på ordentlig vandkvalitet eller vand i det hele taget.
Danmark ønsker, at vand skal på den globale dagsorden som et selvstændigt mål for en bæredygtig udvikling.HELLE MUNK
RAVBORG
international@jp.dk

I officielle rapporter skorter det ikke på højstemte udtalelser om vands livgivende betydning: »Vand er fundamentet for alt liv.« »Uden vand mister vi kilden til liv.«

Det gentages årligt i hundredvis af officielle taler om vigtigheden af, at det internationale samfund gør en aktiv indsats for den globale vandforvaltning. De to citater i indledningen stammer fra Danmarks miljøminister Ida Auken, som brugte dem til at indramme et debatindlæg i Altinget i anledning af FN's generalforsamling i september.

Selv om det højstemte kan virke patetisk, er disse henvisninger til vands livgivende betydning uomtvistelige. Det må de millioner af forældre sande, der på grund af mangel på tilstrækkeligt og rent vand hvert år mister et barn. Hvert 20. sekund dør et barn som følge af vandbårne sygdomme. Også naturen må holde for.

Verden over bryder økosystemer sammen som følge af menneskers indgriben i vandkredsløbet gennem opdæmning, dræning og forbrug af vand og gennem kemisk forurening fra byer, minedrift, landbrug og industriproduktion. Dertil kommer, at det især er igen vand, at vi mærker klimaforandringerne.

Vand bør derfor være et centralt omdrejningspunkt i vores bestræbelser på at opnå en bæredygtig udvikling.

Derfor er det også med god grund, at stærke kræfter i disse måneder både inden for FN-systemet og i medlemslande som Holland, Schweiz og Colombia såvel som blandt de mange forskellige interesseorganisationer som WWF og Concord, agiterer for, at vand bli-

ver gjort til genstand for et selvstændigt mål som en del af den nye globale dagsorden for bæredygtig udvikling.

Det er også i denne sammenhæng, at Ida Aukens debatindlæg skal ses. Efter henvisningen til vand som kilden til alt liv afslutter hun sit indlæg med en opfordring til, »at FN nøje bør overveje at etablere et udviklingsmål for vand i 2015.«

Bag den slags indramninger om det ønskværdige i at få et selvstændigt globalt vandmål gemmer der sig store politiske uenigheder og stærke økonomiske interesser.

Mens nogen ser vand og sanitet som en menneskeret og ser dét, at mere end 700 millioner mennesker ikke har adgang til rent vand som en skamlet på vores verden og en alvorlig menneskerettighedskrænkelse, betragter andre vandforsyning og spildevands-

håndtering som en forretningsmulighed.

FN's generalforsamling og FN's menneskerettighedsråd vedtog i 2010 at anerkende adgang til rent drikkevand og sanitet som en menneskeret. Til trods for, at adgangen til rent vand er lovgivningssikret i Danmark, undlod Danmark at stemme for forslaget.

Danmark har også forholdt sig lidt nølende til det EU-borgerinitiativ (Right2Water), der med afsæt i FN's erklæring om adgang til vand som en menneskeret, har samlet knap to millioner underskrifter ind mod forslaget om, at vandforsyning skulle omfattes af EU's koncessionsdirektiv, der ville åbne op for en privatisering af vandforsyning i EU.

Et sådant direktiv ville, hvis det vedtages, også komme til at ramme Danmark. Her må der ikke skabes privat overskud på vandforsyning og et eventuelt overskud i vo-

res kommunale eller private, forbrugerejede vandforsynings-selskaber skal derfor geninvesteres i vandforsyning eller tilbagebetales til forbrugerne.

Også i mange udviklingslande har privatisering af vandforsyningen de sidste årtier været på dagsordenen og mange af de internationale udviklingsbanker har presset på for, at udviklingslandene skulle åbne op for privatisering af vandforsyning. Nogen steder er det lykkedes, mens det andre steder har

nister og regering øjner en gylden chance.

»Det globale vandmarked forventes at stige med seks procent om året. Hvis den danske eksport af vandteknologiløsninger vokser i samme takt som den globale efterspørgsel, vil det skabe ca. 2.200 nye danske arbejdspladser og en omsætning på i alt ca. 15 mia. kr.,« fastslår Ida Auken i sit debatindlæg i Altinget, som meget apropos har fået titlen "Vandmål er vand på Danmarks mølle".

Der er i sig selv ikke noget galt med en sådan betragtning. Selvfølgelig skal vores virksomheder være på pletten der, hvor deres produkter bliver efterspurgt, og især hvis de kan gøre nytte i en god sags tjeneste. Måske vi også skulle huske at fortælle verden om den måde, vi har lovgivet om og forvaltet vores vandsyning på gennem de seneste 150 år.

At lade Danmarks indsats i de kommende FN-forhandlinger om nye globale mål for bæredygtighed og herunder et globalt vandmål bestemme af, "hvordan der kan komme mest muligt vand på Danmarks mølle", ville set med mange menneskers øjne være at tage et stort og livsvigtigt emne som gidsel for kortsigtede og egenlystige hensyn. I stedet bør Danmark bakke op om og bidrage til at videreudvikle FN-systemets udspil. Udspillet har "vandsikkerhed" som omdrejningspunkt og stræber efter »at sikre alle – fra den enkelte borger til kommune, land eller region – bæredygtig adgang til vand i tilstrækkelig mængde og kvalitet til at sikre et livsgrundlag og en menneskeværdig levestandard, økonomisk udvikling, beskyttelse mod vandbåren forurening og vandrelaterede katastrofer og beskyttelse af økosystemer i en atmosfære af fred og politisk stabilitet.«

Det er et mål, der ikke alene er en miljø- og en udviklingsminister, men også en fødevare- og en klimaminister værdigt.

Hvis den danske eksport af vandteknologiløsninger vokser i samme takt som den globale efterspørgsel, vil det skabe ca. 2.200 nye danske arbejdspladser og en omsætning på i alt ca. 15 mia. kr.

ført til folkelige protester og blodige sammenstød mellem demonstranter og myndigheder.

Bedst kendt er nok den såkaldte vandkrig i Cochabamba i Bolivia i 1999-2000. I dag har stemningen ændret sig. Organisationer som Verdensbanken ser ikke længere privatisering af vandforsyning som en universalløsning, og ifølge flere observatører er der i dag en bevægelse i gang, der bringer tidligere privatiseret vandforsyning tilbage på offentlige hænder.

Uanset om vandforsyning og spildevandshåndtering er på private eller offentlige hænder og bliver drevet med fokus på profit eller almenvellet, så skal der bruges rør, filtre, pumper og andet udstyr og kompetencer, som vi i Danmark tit bryster os af at være leveringsdygtige i. Det er her, at vores miljømil-

Mere end 700 millioner mennesker verden har ikke adgang til rent drikkevand.

Arkivfoto: Tobin Jones/AP

Helle Munk Ravnborg er seniorforsker ved DIIS.

© DIIS